

KERKBODE

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE KERKENRADEN

Vrijdag 12 april 2013
69e jaargang, nummer 4

Oplage 2250 ex.
Druk: Edoprint bv - Dalen
Verschijnt maandelijks

Verschijnt in de Hervormde
Gemeenten van Dalen
Oosterhesselen
Zweeloo en in de
Protestantse Gemeente i.w.
te Sleen

OVERDENKING

GRONDTONEN

De restauratie van het orgel in Zweeloo vordert gestaag. Pijp voor pijp wordt teruggeplaatst, na in de werkplaats van de orgelbouwer Reil in Heerde zorgvuldig te zijn hersteld of vernieuwd.

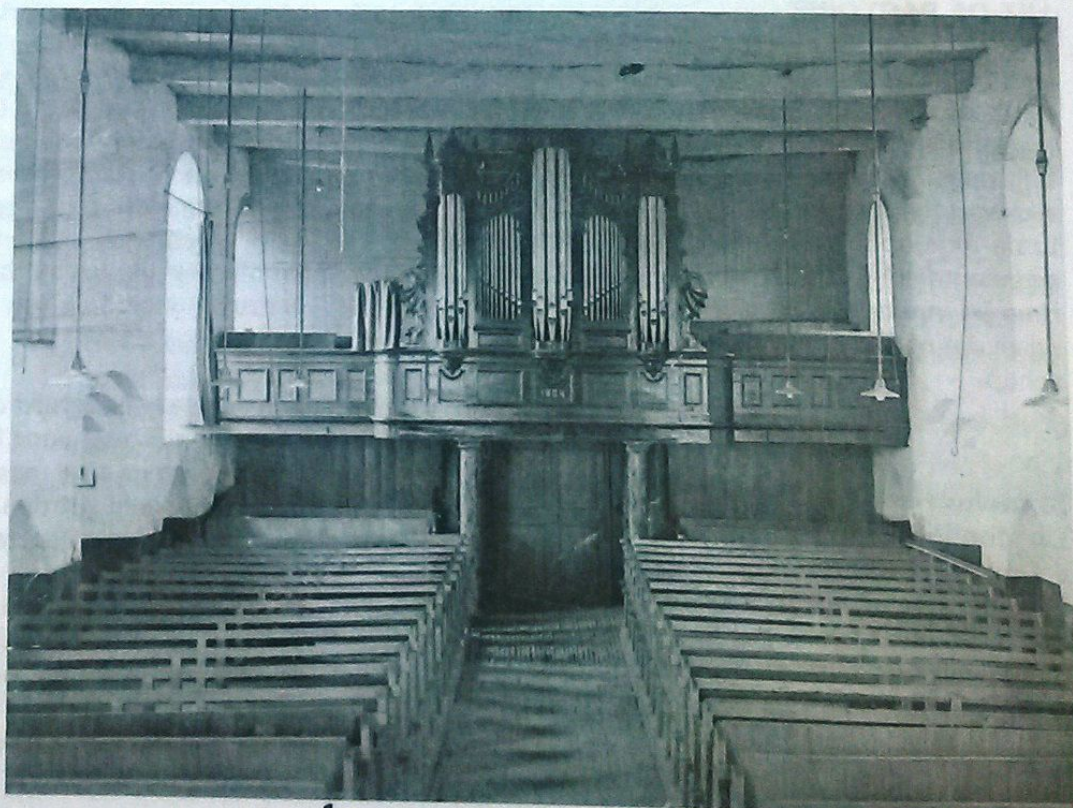
Op de oude foto van voor de restauratie van 1929 zien we nog de oude handbepakte gebinten. Het orgel past er ternauwernood onder. De twee langste pijpen steken uit de orgelkast tot in de zoldering.

Dat doet me denken aan een meditatie van de dr Oepke Noordmans uit 1955. - Noordmans was een invloedrijk Nederlands theoloog met een heel eigen geluid. Hij is geboren in 1871, in Easterein, hartje Friesland, en is 20 jaar, tot zijn emeritaat in 1943, dorpsdominee geweest te midden van de Saksen in Laren in Gelderland. (Onze oud-Zweeler dorpsgenoot, Jan Wilgenhof, zijn boerderij stond aan de Noordweg, kwam van Larense Broek en had nog catechisatie van Noordmans gehad.)

Noordmans vertelt in zijn meditatie 'Deze drie', dat op het orgel in zijn ouderlijk huis drie lange eikenhouten pijpen stonden. "Ze waren een toe-gift van de orgelbouwer. Ze hoorden thuis op een 16-voets register, waarvoor op dit instrument eigenlijk geen plaats was."

"Wanneer ik op stille avonden, op het uur waarop de avondpsalm gezongen werd, van elders thuis kwam, drongen deze drie stemmen reeds op een halve mijl afstands tot mijn gehoor door. Dan werd ik van verre reeds opgenomen in deze kathedraal van geluid. ik ging er binnen, lang voor dat ik de deur der woning had bereikt."

"Paulus", zo gaat hij verder, "kent ook drie van zulke machtige grondstemmen, die al het andere dragen: Geloof, hoop en liefde, *deze drie*. (1Kor.13) Ook zij zijn bijna te groot en te geweldig om in het instrument des levens, in de ruimte van ons bestaan, een plaats te krijgen. Het zijn de bovenste pijpen van een register waarvan de rest in de hemel staat. De diepste toon is de liefde zij kan in dit leven bijna niet staan. Van de andere die nog dieper zingen kennen wij zelfs de namen niet." Noordmans vertelt dat op het orgel van zijn jeugd de laagste toon steeds iets onzuiver moest worden gestemd omdat hij er anders niet kon staan. "Is het zo ook niet met de liefde?" zo vraagt hij zich af. "Kan die wel helemaal bij ons zijn en behoort zij niet ten dele tot de hemelse stemmen waarvan wij de namen niet kennen. Hoe zullen wij liefhebben zuiver en volmaakt?"

In het verlengde van de liefde die wij kennen is er meer waarop wij kunnen vertrouwen en hopen. Dat lijkt me een gedachte om over te mijmeren als straks het orgel weer tot klinken komt.

Ik ben trouwens benieuwd of die twee pijpen, de Bourdon (de diepste baspijp) en Viola da gamba, (een voorloper, las ik, van, let wel... de Viola d'amore), straks nog steeds uit het dak van de orgelkast steken. Het kan haast niet anders. Onder het tongewelf van 1929 klonken ze al beter dan bij de gebinten. Nu klinken ze vast hemels, bijkans.

JWH